

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU UDRUGE TRANS AID ZA 2016. GODINU

PROGRAMI I AKTIVNOSTI ZA ZAJEDNICU

TRANSavjetovanje

U 2016. godini održano je 65 individualnih psiholoških savjetovanja, što je za približno 450% više no što je bio slučaj u 2015. godini. Kroz individualno psihološko savjetovanje prošlo je ukupno 18 različitih osoba. Savjetovanje se obično s pojedinom osobom održava jednom tjedno u trajanju od 60 minuta, kroz 5 do 10 susreta. Iznimku čine osobe koje ne žive u Zagrebu, pa stoga na individualno psihološko savjetovanje dođu kada imaju mogućnost - često svega jednom ili dva puta.

Online savjetovanje moguće je e-mailom ili facebookovim stranicama Trans Aida te TRANSavjetovanja. Preko 75% svih savjetovanja odvija se online putem. Najčešće se javljaju osobe koje nemaju mogućnost dolaženja na individualno psihološko savjetovanje u prostore Trans Aida niti na grupe podrške.

U 2016. godini održano je ukupno 291 savjetovanje s približno 85 različitih osoba, od čega se 59 javilo prvi put u 2016. godini. Većina osoba koja nas kontaktira su same trans, inter i rodno varijantne osobe (90%) te njihove obitelji (partneri_ice ili roditelji_ice). Osim navedenih, kontaktiraju nas i „drugei“, gdje se redom radi o psihologinjama, studentima_icama pomagačkih zanimanja ili nevladinim organizacijama u potrazi za informacijama i podršci u susretima s TRIV osobama.

U 2016. godini održane su 22 grupe podrške za TIRV osobe. Na grupama su sudjelovale ukupno 33 osobe.

Grupe podrške tijekom 2016. godine mijenjale su koncept. Naime, u prvoj polovici godine svaki susret grupe podrške bio je otvoren za sve zainteresirane sudionike_ice. Prednost ovog koncepta bila je otvorenost grupa, a nedostatak je bio izmijenjen sastav grupe iz susreta u susret što je rezultiralo manjkom grupne kohezije i povezanosti te ulaganjem značajnih vremenskih kapaciteta u upoznavanje na svakom susretu. U drugoj polovici godine, grupe su postale poluotvorenog tipa. Za sudjelovanje na grupama potrebna je prijava. Prijavom na grupe sudionik_ica se obvezuje na sudjelovanje kroz 3 susreta, odnosno, kada sudionik_ica više ne bude želio_željela dolaziti na grupe, obavezuje se to najaviti na početku susreta. Ako je sudionik_ica na grupu spriječen_a doći, može poslati e-mail i time obavijestiti grupu i voditeljicu da na grupama ne može sudjelovati, a ako na grupu sudionik_ica samo ne dođe (bez najave), gubi pravo sudjelovanja na grupi, a ponovno može sudjelovati samo ako se svi članovi_ice i voditeljica s tim slože. Ovim pravilima želja nam je stvoriti stabilnu grupu koju će sudionici_e redovno pohađati, a time i sudjelovati u otvorenoj, bliskoj i povjerljivoj atmosferi.

U prvoj polovici godine održano je 13 susreta, a u prosjeku je pojedini_a sudionik_ica bio_la prisutan_na na 28% susreta. Nakon promjene koncepta taj je postotak više no dvostruko porastao, pa su sada sudionici_ice pristutni_e na 67% susreta. Ukupno se za grupe prijavilo 15 osoba, od čega se 12 zadržalo u stabilnoj grupi, dok su 3 osobe odustale od sudjelovanja.

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba
Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,
tel: +385 1 5514 207, info@transaid.hr, www.transaid.hr, facebook.com/TransAidCroatia

Na grupama podrške obrađuju se teme povezane uz autanje (samospoznavanje, autanje u obitelji, autanje na poslu, osobna odgovornost u procesu autanja) i tranziciju (medicinske intervencije, zakonske regulative, dileme i poteškoće), a osim ovih tema na grupi se otvaraju različite psihoedukativne teme te vježbe grupnog povjerenja i kohezije.

Na grupama podrške kroz 2016. godinu zabilježeno je svega 5 osoba trans femininih identiteta, dok su sve ostale osobe na spektru trans maskulinih identiteta. S obzirom na navedeno, na većini susreta su trans feminine osobe bile u manjini, a samim time i teme koje su se pokretale bile su učestalije vezane uz trans maskuline identitete. Budući da se radi o iznimno marginaliziranoj i stigmatiziranoj populaciji, želja nam je osigurati intiman i siguran prostor za trans feminine osobe. S ovim ciljem organizirane su dvije grupe podrške, [tranŽE](#), za osobe trans femininih identiteta. Prva grupa podrške brojila je 4 sudionice, dok se druga grupa nije održala zbog nedovoljnog broja prijavi. Ove grupe podrške namjeravamo nastaviti organizirati jednom mjesečno u trajanju od 3 sata i kroz 2017. godinu.

Kroz 2016. godinu velik broj javljanja u savjetovalište bio je povezan s autanjem u obitelji, a još iz 2015. godine pratimo povećan broj kontaktiranja povezanih s temom coming outa upravo u prosincu, odnosno u predblagdansko i blagdansko doba. Kako bismo izašli_e u susret potrebama TIRV (ali i LGB) zajednice, početkom prosinca izdali_e smo priručnik samo-pomoći naslova „[Autanje u obitelji](#)“. Priručnik „Autanje u obitelji“ namijenjen je trans, inter i rodno varijantnim osobama, no sadržaj je u potpunosti primjenjiv i na druge identitete - on je napisan i za lezbijke, gejeve, biseksualne i queer osobe. Priručnikom pokušavamo odgovoriti na brojne dileme i pitanja te ponuditi čitateljstvu konkretne savjete koji mogu pomoći u procesu autanja. Priručnik je tiskan u 250 primjeraka te podijeljen korisnicima Trans Aida i srodnim organizacijama, a dostupan je i u elektronskom izdanju.

Godišnji izvještaj o radu TRANSavjetovanja za 2016. godinu možete vidjeti [ovdje](#).

[Transpozij](#)

U suradnji s Trans Mrežom Balkan, Trans Aid je organizirao treći po redu regionalni [Transpozij](#) pod nazivom [Transpozij !!!](#). Transpozij je održan od 31.3. do 3.4.2016. u Zagrebu u prostorijama Zelene Akcije.

Na ovogodišnjem Transpoziju sudjelovale su osobe iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske i Srbije.

Transpozij !!! je započeo partyjem otvorenja u Coolturi (Sublink) tijekom kojeg je sedam osoba iz zajednice podijelilo svoje inspirativne priče o coming out-u u sklopu performansa pod nazivom Pride Voices. Party se dalje nastavio uz muziku zagrebačke umjetnice Jordi koja nam je predstavila svoj glazbeni projekt Tus Nua.

Tijekom Transpozija dotaknuli_e smo se raznih tema kao što su rodna i spolna (ne)vidljivost, društvo i jezik tijekom tranzicije, fizička tranzicija, pravno priznanje roda, roditeljstvo, sport, seksualnost i veze te diskriminacija i podrška. Nešto

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba
Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,
tel: +385 1 5514 207, info@transaid.hr, www.transaid.hr, facebook.com/TransAidCroatia

opuštenija je bila radionica dnevnog, noćnog i drag šminkanja koju je održala umjetnička platforma udruge House of Flamingo.

Transpozij !!! je završen s oproštajnim partyjem na kojem su nastupale članovi_ice House of Flamingo a sveukupnoj atmosferi doprinijela je i DJ Tena.

Ovogodišnji Transpozij je ukazao na važnost povećanja vidljivosti trans, inter i rodno varijantnih osoba te međusobne podrške i prihvaćanja.

Također je bitno spomenuti organizaciju samog Transpozija !!! koja je protekla u ugodnoj radnoj atmosferi te koja je pridonijela teambuildingu i jačanju suradnje između Trans Aida i Trans Mreže Balkan kao i jačanju kapaciteta Trans Aida u vidu početka uspostavljanja volonterskog programa.

[“Krevet i rod - Neprijatelja dva?”](#)

7. srpnja smo održale radionicu pod nazivom [“Krevet i rod - Neprijatelja dva?”](#), a tema radionice bila je veza između seksualnih orijentacija i rodni identiteta s posebnim osvrtom na biseksualnost i panseksualnost. Radionica se sastojala od diskusija o terminima koje smo, skupa sa sudioništvom, prepoznale kao bitne. Neki od termina kojih smo se dodatno bavili su biseksualnost, panseksualnost, fluidnost rodova, ljubav, fetišizam, ljubomora, i slično. Sudioništvo je imalo priliku podijeliti svoja iskustva te dobiti odgovore na pitanja koja su imale.

[„TRANS I INTER - Izađimo iz medicinskih okvira!“](#)

Panel [„TRANS I INTER - Izađimo iz medicinskih okvira!“](#) održan je 28.10.2016. s početkom u 18.00h u prostorijama Književnog kluba Booksa u Zagrebu. Na panelu je uz 5 panelista_kinja i moderatorku prisustvovalo 25 osoba. Tema panela je bila depatologizacija tijela interspolnih osoba i identiteta transrodnih osoba. Ovim panelom obelježile smo Međunarodni dan trans depatologizacije i Dan svjesnosti o interspolnosti.

Na početku panela predstavljen je projekt [„Poštuj ljudska prava - gradi uključivo društvo“](#), u sklopu kojeg se navedeni panel održao te je sudioništvo pozvano da prati i druge aktivnosti projekta, kao i rad organizacija koje su u njega uključene.

Govorničtvo na panelu su bili_e Arian Kajtezović, aktivist za prava transrodnih osoba koji nam je predstavio položaj transrodnih osoba u Hrvatskoj, Nina Čolović, koja je prezentirala problematiku pristupa tržištu rada, diskriminacije pri školovanju i sportu s kojom se susreću transrodne i interspolne osobe, Amir Hodžić koji nam je predstavio dobre prakse iz drugih država kad je riječ o pravnom priznanju roda i depatologizaciji, Otilia Široka koja nam je dala uvid u terminologiju kojom smo se bavile tijekom panela i osvrt na trenutnu situaciju (ne)vidljivosti i prava interspolnih osoba u Hrvatskoj te približila sudioništvu temu interspolnosti i Marta Jaguš koja je

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba
Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,

tel: +385 1 5514 207, info@transaid.hr, www.transaid.hr, facebook.com/TransAidCroatia

sudioništvu prezentirala dubinski intervju s interspolnom osobom kojeg je provela kao dio diplomskog rada na temu interspolnosti.

Zimske radosti

20.12.2016. organizirale smo još jedno druženje pod nazivom „[Zimske radosti](#)“ u prostorijama LGBT centra. Druženju je prisustvovala 21 osoba. Susret je započeo razmjenom darova među sudioništvom, organiziran kroz poznatu igru „Tajni Djed Mraz“, a nastavio se kroz niz aktivnosti poput radionice queer blagdanskih ukrasa, igranja društvenih igara (queer pictionary, tabu, Nintendo wii). Više različitih aktivnosti odvijalo se istovremeno, što je ostavilo sudionicima sama otvoren izbor u čemu žele sudjelovati.

EDUKACIJE

Sudjelovale smo na konferenciji Psihologa u praksi na Filozofskom fakultetu gdje je naša psihologinja, Matea Popov, održala radionicu na temu psihologije roda i spola.

Udruge K-zona, Zora, BRID i LORI u okviru projekta “[LGBTI ravnopravnost na radnom mjestu](#)” provode ciljani obrazovni program za studentsku populaciju koji će svim zainteresiranim polaznicima/cama omogućiti stjecanje osnovnih znanja o civilnom društvu i ljudskim pravima. Trans Aid doprinosi navedenom programu kroz držanje predavanja o trans temama.

Također sudjelujemo u provođenju edukativnih radionica u srednjim školama u sklopu projekta kojeg provode Zagreb Pride i LORI.

Matea Popov je 15.10. održala predavanje na konferenciji mladih psihologa „Perspektiva“ na temu rada s transrodnim osobama.

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba
Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,
tel: +385 1 5514 207, info@transaid.hr, www.transaid.hr, facebook.com/TransAidCroatia

ZAGOVARAČKE AKTIVNOSTI

Istraživanje

U sklopu EU projekta kojeg smo provodile s LORI i Zagreb Pride-om, provelie smo istraživanje o pravnom priznanju roda u Hrvatskoj. U ožujku je objavljen poziv za konzultanta_icu na istraživanju te je, sukladno kriterijima, najprihvatljivija bila prijava Amira Hodžića koji je proveo istraživanje. U istraživanju je sudjelovalo 15 osoba. Intervjue su provelie Nika Pećarina i Arian Kajtezović te su svi obavljeni i transkribirani krajem lipnja, nakon čega je uslijedio izvještaj kojeg je napravio Amir Hodžić i kojeg možete vidjeti [ovdje](#).

Preporuke za poboljšanje prava trans, inter i rodno varijantnih osoba

Nakon provedenog istraživanja o pravnom priznanju roda u Hrvatskoj, objavile smo [Preporuke za poboljšanje prava, trans, inter i rodno varijantnih osoba](#). Preporuke su izrađene u sklopu gore navedenog projekta u suradnji sa Zagreb Pride-om. Preporuke se sastoje od sljedećih poglavlja:

- Uvod u kojem se predstavlja situacija u Hrvatskoj kad je riječ o LGBTIQ+ populaciji s naglaskom na TIRV zajednicu
- Obitelj i društvo u kojem se nalaze preporuke za obitelj i društvo kako da podrže svoje bližnje kojie su članovi_ce TIRV zajednice
- Organiziranje zajednice i civilno društvo u kojem se govori o važnosti mobiliziranja TIRV zajednice i ulozi civilnog društva u procesu ostvarenja prava za TIRV osobe
- Škola i posao koje ističe prepreke i diskriminacije na koje TIRV osobe nailaze u obrazovnom sistemu i tržištu rada
- Zdravstvena skrb u kojem se zdravstvenom sustavu ukazuje na potrebe TIRV zajednice
- Pravni sustav u kojem se primarno govori o važnosti pravnog priznanja roda

Prepruke će biti predstavljene i distribuirane relevantnim institucijama i osobama.

Kampanja

U sklopu projekta Poštuj ljudska prava - Gradi uključivo društvo, u suradnji sa LORI i Zagreb Pride-om, provelie smo nacionalnu kampanju pod nazivom *Sve što želimo za blagdane je ljubav svima*. Kampanja se sastojala od internetske platforme, [sretno.eu](#), putem koje su se mogle kreirati ili odabrati gotove blagdanske čestitke. Kampanju prate i video spotovi koji prikazuju tri obitelji s LGBTIQ članovima_cama, a kojie za blagdane žele ljubav svima, uz dodatnu želju da ih obitelji vole baš takvima kakvie

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba
Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,
tel: +385 1 5514 207, info@transaid.hr, www.transaid.hr, facebook.com/TransAidCroatia

jesu. Cilj kampanje bio je smanjenje homo/bi/transfobije u hrvatskom društvu i obiteljima.

390 čestitki je poslano putem sretno.eu platforme od čega je 189 kreirano od strane posjetitelja_ica. Imalie smo 15.514 posjeta na stranicu www.sretno.eu od strane 13.278 osoba. 511.846 osoba je barem jednom vidjelo neki sadržaj sretno.eu na Facebook-u, dok su snimljeni videi skupili 69.341 pregleda.

Mediji i vidljivost

U travnju je Arian Kajtezović dao intervju za BBR radio o načinu prikazivanja trans osoba u medijima, praksi kada je u pitanju pravno priznanje roda u Hrvatskoj, problemima sa kojima se transrodne osobe nose, transfobiji i diskriminaciji, napretku koji je napravljen po pitanju prava trans osoba u Hrvatskoj i regionu, kao i regionalnom povezivanju trans i rodno varijantnih osoba. Intervju možete poslušati [ovdje](#).

U prosincu 2016. godine nas je kontaktirao novinar Relja Dušek iz forum.tm kojem smo pomogle da napiše tri teksta o trans tematici. Svi tekstovi su nam poslani na uvid, a možete ih vidjeti na sljedećim linkovima:

<http://www.forum.tm/vijesti/trebamo-slaviti-raznolikost-ljudskih-tijela-identiteta-i-iskustava-4967>

<http://www.forum.tm/vijesti/autanje-je-intimna-odluka-svakog-covjeka-za-koju-nikad-nije-kasno-4981>

<http://www.forum.tm/vijesti/borba-za-solidarnije-drustvo-zbog-neznanja-i-neobrazovanosti-trans-osobe-su-stigmatizirane>

Također smo ostvarile suradnju s [Hrvatskim National Geographic-om](#) vezano za njihovo izdanje na temu roda. Neki tekstovi su nam poslani na uvid te su nas konzultirale oko terminologije. Imalie smo [sastanak](#) s glavnim urednikom te je Arian Kajtezović dao [intervju](#) za ovo izdanje National Geographic-a.

Sastanci

25.4.2016. smo održali_e sastanak s Goranom Arbanasom i Ivom Žegurom. Na sastanku se razgovaralo o procesu izdavanja mišljenja od strane Nacionalnog zdravstvenog vijeća (u svrhu pravnog priznanja roda), kao i o našim i njihovim uslugama pružanja podrške trans i rodno varijantnim osobama.

Također radimo na dogovaranju sastanka s HZZO-om, međutim, do sada nismo dobili_e pozitivan odgovor.

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba
Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,
tel: +385 1 5514 207, info@transaid.hr, www.transaid.hr, facebook.com/TransAidCroatia

Skupa sa predstavništvom Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA), krovne organizacije za zaštitu prava transrodnih osoba u Europi (TGEU), Inicijative roditelja transrdone djece i mladih (TransParent), pravobraniteljstava, nadležnih ministarstava te vladinih ureda, sudjelovalie na tematskoj sjednici Odbora za ljudska prava i nacionalnih manjina i Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora. Tema sjednice je bila status i prava transrodnih osoba u Republici Hrvatskoj te su se tijekom sjednice razmotrile zakonske i administrativne prepreke punom ostvarenju prava transrodnih osoba zajamčenih Ustavom i zakonima. Poseban naglasak se stavio na zaštitu zdravlja i edukaciji stručnjaštva uključenog u odlučivanje o daljnjoj zdravstvenoj zaštiti transrodnih osoba.

20.6. smo učestvovalie na sastanku Radne skupine za izradu analize i prijedloga mjera za unaprjeđenje prava transrodnih osoba.

27.10. smo sudjelovalie na sastanku u Uredu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. Na sastanku smo dogovorile iniciranje sastanka s HZZO-om od strane Pravobraniteljice kako bismo s njima razgovarale o mogućnostima pokrivanja medicinske tranzicije osobama kojima je to potrebno. Također smo razgovarale o radu Nacionalnog zdravstvenog vijeća i provođenju Pravilnika te je dogovoreno da će se Pravobraniteljica sastati s predstavništvom NZV-a te nas obavijestiti o ishodima sastanka. Tijekom sastanka dogovorena je i suradnja s Pravobraniteljicom prilikom provođenja edukacija za medije koje planiramo provoditi iduće godine.

Također smo sudjelovalie na sastanku COST akcije, Compering European Prostitution Policies: Understanding Scales and Cultures of Governance.

Konferencije

U Listopadu smo sudjelovalie na prvoj godišnjoj konferenciji u organizaciji ERA-a, regionalne LGBTI organizacije koja je aktivna u zemljama Zapadnog Balkana i u Truskoj. Konferenciji, pod nazivom *“Why laws are not enough - Towards Social Inclusion and Equality of LGBTI persons in Wester Balkans and Turkey”*, je prisustvovalo više od 120 učesnika_ca (uglavnom aktivisti_kinje, vladino predstavništvo, mediji i slično) iz regije i šire. Kroz učestvovanje u ovoj konferenciji ostvarile smo nove kontakte i bolje se upoznale sa statusom LGBTI osoba u regiji.

Od 20. do 23.10. smo sudjelovalie na ILGA-Europe konferenciji koja je, osim korisnog programa, osigurala suradnju Trans Aid-a s ILGA-Europe pri radu na kampanji koju planiramo te smo se imalie priliku sastati s donatorstvom i dogovoriti daljnje korake u našoj surandnji.

Sudjelovalie smo i na okruglom stolu koji je organiziran u sklopu projekta LGBTI ravnopravnost na radnom mjestu čija je nositeljica K-zona.

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba
Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,
tel: +385 1 5514 207, info@transaid.hr, www.transaid.hr, facebook.com/TransAidCroatia

ORGANIZACIJSKI RAZVOJ

Edukacije

Petra Tomašić, programska koordinatorica, i Asmira Topal, izvršno koordinatorstvo, su prošle edukaciju o menadžmentu volontera_ki koju je organizirala LORI u sklopu projekta Poštuj ljudska prava - Gradi uključivo društvo, a izvodile članice SMART-a. Tijekom edukacije smo radile na pripremama za usustavljenje volonterskog programa. Petra Tomašić je preuzela ulogu koordinatorice volontera_ki u Trans Aid-u a za koju ima i potvrdu o stečenom zvanju Koordinatorice volontera_ki koju smo dobile nakon uspješno završene edukacije o menadžmentu volontera_ki te trenutno radi na razvoju volonterskog programa.

Asmira Topal je prošla cjelotjednu edukaciju koju je organizirao IGLYO o interspolnim osobama koja je svojim sadržajem i novim kontaktima dobra podloga za daljnji razvoj Trans Aid-ovog rada na pravima interspolnih osoba.

5.10. smo sudjelovale na webinaru o kampanjama koji su organizirale TGEU i All Out. Webinar je bio jako koristan pogotovo uzevši u obzir da iduće godine planiramo raditi prvu samostalnu kampanju.

Zaposlene osobe

Radi vođenja administracije i financija, te kako bi resursi ostalih zaposlenih mogli ići više ka implementiranju aktivnosti i koordiniranju raznih aspekata Udruge, primljena je Nike Doktor da radi na administraciji i financijama u suradnji s Petrom Tomašić.

Operativno planiranje

Uredski tim je u svibnju održao jednodnevno operativno planiranje radi pregleda trenutnog rada i planiranja daljnjeg rada za ovu godinu, s posebnim naglaskom na IPA projekt.

Strateško planiranje

Od 23. do 25.9. smo organizirale strateško planiranje naše udruge za period od 2017. do 2019. godine. Na planiranju je sudjelovalo 14 osoba. Poziv za sudjelovanje na strateškom planiranju poslan je članstvu i bliskom suradništvu. Planiranje su vodile članice udruge za razvoj civilnog društva iz Rijeke, SMART. Strateški plan Trans Aida dostupan je [ovdje](#).

Strateški i operativni plan usvojeni su na Skupštini održanoj 21.12.2016. godine.

Web aplikacija Asana

Od sredine 11. mjeseca, zaposleništvo je u svoj rad uvelo korištenje Asane, web aplikacije koja služi kao alat za praćenje izvršenja zadataka, kao podsjetnik na rokove izvršenja zadataka, a također služi i kao alat za komuniciranje o određenom zadatku između članstva tima.

Časopis Udruga

Pretplatili smo se na časopis *Udruga* koji nam je od velike pomoći pri vođenju Trans Aida kad je riječ o administraciji i financijama.

Trans Aid

Udruga za promicanje i zaštitu prava trans, inter i rodno varijantnih osoba
Nova cesta 24, 10 000 Zagreb, Croatia,
tel: +385 1 5514 207, info@transaid.hr, www.transaid.hr, facebook.com/TransAidCroatia